

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

**Index scholarum quae, ..., in Universitate Fridericia
Guilelmia Rhenana ... publice privatimque habebuntur**

Universität <Bonn>

Bonnae, WS 1839/40(1839) - WS 1895/96(1895)[?]

WS 1842/43

urn:nbn:de:hbz:5:1-14994

49

aus aufgelöstem
Sammelband

4° Ab
1227

182

F

L

49
INDEX SCHOLARVM
AVSPICIIS
REGIS AVGVSTISSIMI
FRIDERICI GVILELMI III.

IN
LITTERARVM VNIVERSITATE FRIDERICIA GVILELMIA
RHENANA

PER MENSES HIBERNOS A. CIOCCCCXXXII.

A. DIE XXIV. M. OCTOBRIS

PVBLICE PRIVATIMQUE HABENDARVM.

40 Ab 1227/182

BONNAE
FORMIS CAROLI GEORGII

IB

non
Ave
com
non
mus
aem

rimu
que
profe
nulla
cura
salub
terar
nefic
serva
rentu
gratia
comm
pient
multo
sita f
tatis

UNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE
RHENANAE
R E C T O R E T S E N A T V S
COMMILITONIBVS
S.

Prooemiandi cum necessitas urgeat, desit otium, praeter consuetudinem nostram non e communibus litteris petito scribendi argumento in recolenda memoria REGIS AVGVSTISSIMI DIVI FRIDERICI GVILELMI III. versari visum est. Accipite igitur, carissimi commilitones, chartis consignata, quae in Illius laudem simpliciter et populariter, non ambitiosius quaesitis orationis luminibus, a. d. III. Non. Aug. coram vobis diximus: intuemini praeclarissimum exemplum, aemulamini (quantum quidem principem aemulari civibus concessum), virtutisque illinc incitamentum petite. Valete.

Scr. Bonnae Non. Aug. a. CIOICCCXXXII.

Rediit ille dies, auditores suo quisque loco spectatissimi, quem cum olim habuerimus communis laetitiae indicem, brevi ex tempore conversum in tristis desiderii piaequae memoriae testem dolemus. Et sensus quidem hic omnium animis infixus non erat profecto verendum ne unquam extingueretur, etiamsi publicae significationis solennitas nulla accederet. Sed tamen eam cum illorum virorum sapientia, quibus nostrae res curae sunt, et constituerit et perennem esse voluerit, non potest hoc non recte et salubriter institutum videri. Primum enim pietas hoc efflagitabat, ut, cui haec litterarum universitas plura deberet et maiora quam ceterae bonarum artium sedes beneficia, ei honos quoque luculentior ab eadem haberetur. Nam cum reliquae conservatorem sanequam liberalem clementemque DIVVM FRIDERICVM GVILELMVM III. vengerentur, at haec nostra et conservatorem et conditorem suspicit, eiusque singularis gratiae non habet nisi unam sociam. Sed quod pietas flagitare, idem suadere et commendare honestatis studium visum est. Pertinet enim huc illud communi sapientium voce comprobatum, quod cum honorum hominum eorumque carorum, tum multo etiam magis magnorum virorum, quorumque vita in conspectu omnium posita fuit, — horum igitur quod recordatio habetur incitamentum virtutis et voluntatis certissimum firmamentum. Ac fuit hoc iam veteribus persuasum: quos con-

stat statuis monumentisque positis virtute praestantium civium et honorem prosecutos esse et memoriam conservasse duplici quidem consilio hoc: primum quod id deberi raro praestantiae humanae exemplo videretur eaque re simul grati animi testificandi desiderio eorum, qui superstites essent, satisfaceret; deinde ut ceteri cives haberent quam intuerentur tanquam vivam imaginem earum virtutum, quas et admirarentur et assequi aemulatione studerent. Laudabile sane institutum: sed laudabilius etiam hoc nostrum, eo quidem laudabilius, quo efficaciora sunt quae in mentes sese insinuant quam quae incurrunt in oculos, quoque propius ad veram rerum naturam, non externam tantum veritatis speciem, verba et oratio accedunt quam simulacrorum artificia. Hoc igitur par est credere illos quoque spectasse, quorum mandato huc hodie convenimus. Qui quo maiorem vim esse huius laudationis voluerunt, eo gravius mihi munus impositum sentio et cui vix a me satisfactum iri sperem. Nolo consueto oratoribus more in excusanda virium imbecillitate mea morari. Qua etsi sciam non posse vel horum solennium dignitatem vel vestram, auditores, expectationem ullo modo exaequari: nec est enim in nobis idonea orationis facultas, nec si qua esset, parare iusta sententiarum lumina per otii penuriam licuisset: tamen ab hac quidem parte, ut libere fatear, timidum una facile consoletur cogitatio, imprimis illa apposita quae vel minus instructo ab dicendi arte animum et vires addat: consoletur ipsius argumenti, in quo versemur, insita excellentia. Qua sperare liceat ut quantavis oratoris mediocritas egregie compensetur et a verborum tenuitate ad rerum pondus audientium voluntates traducantur. Nec magis illud profecto verendum, ne vel laudandi materia unquam deficiamus vel parum varietatis ea laudatio habitura sit, quae quotannis coram iisdem auditoribus redintegrandam sit. Sive enim imperii praeclare gesti gloriam persequimur bellica virtute non minus quam animi constantia partam in ipsaque communi Europae clade imprimis conspicuam: seu spectamus vitae domesticae innocentiam, morum integritatem, pietatis non fucatae simplicitatem, institutorum sanctimoniam: sive pacis artes litterarumque decus pari munificentiae sapientia adauctum contemplamur: quis est quaeso, quin non tantum caritatis et venerationis causam gravissimam, sed etiam inexhaustam debitae laudis materiam varietatemque inventam, aemulationis autem luculentissimum exemplum propositum esse ex animi sententia profiteatur? Sed tamen, haec ut sint ita uti dixi, nihilo minus difficilis est mortuorum laudatio, idque non unam ob causam. Nam primum quantuscunque splendor est earum rerum, quas recordemur praeteritas, tamen eas ipsas non patitur natura humana enitescere prae praesentibus, sed ad recens gestorum admirationem ingenito invitamento rapitur ex eorum-

que cogitatione praecipuam solet voluptatem capere. Quod quidem inde a Phemii Homerici Telemachique temporibus communis consensus probavit:

τὴν γὰρ ᾠοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,

ἣτις ἀκούοντεςσι νεωτάτῃ ἀμφιπέληται.

Id autem cum a vatibus et poetis rectissime etiam ad oratores transferatur, facile intelligitur quam sit insuavis eius condicio, qui tanquam legitime constitutus laudator temporis acti prodeat. Quis est enim vestrum, quin lubentius in eius imagine Regis oculos defixerit, quo vivo, quo praesente, quo vigente laetamur, cui praeclara debemus, a quo praeclariora, liberaliora expectamus: quando ea est generosorum indoles animorum, ut non possint in media via subsistere, sed quo luculentius exorsi sint, eo gloriores ad finem ipsius naturae necessitate quadam pergant. Tantum in hoc genere valet expectatio futuri. Quocirca non est mirum, quibus quotannis orandum est Idibus Octobribus, iis paratum esse audientium plausum: at nobis parandum, at nobis quaerendam approbationem vestram captandamque benevolentiam esse. Sed aliud quiddam accedit longe etiam gravius, cur non tantum immune sit facinus (ut cum priscis hominibus loquar), sed etiam lubricum et prope modum dixerim invidiosum, laudare regem defunctum, cuius is sit filius superstes, qui cum multis videatur — quidni enim libere profitear? — paternam gloriam non ambigue obscurare, tum diversissima sane indole praeditus est. Itaque cum aliae et ex parte contrariae in utroque virtutes emineant, nonne verendum est, ne quod in illo laudes, videre in hoc desiderare, quod in illo vel maxime probes, prope modum improbare in hoc, atque ita de debita Patri Patriae reverentia aliquid detrudere irreverentius? Possum sane videri, et videbor fortasse si qui malitiosius orationem meam interpretentur: sed idem recte iudicantium et sine iniquitate interpretantium benevolentia adeo confido, ut ex eo ipso genere reliquae orationis meae argumentum petere apud me constituerim.

Laudare in FRIDERICO GVILELMO III. consuevimus simplicitatem summam atque ingenuitatem, laudare consiliorum considerantiam et circumspicientiam, laudare agendi prudentiam, animi constantiam, vitae frugalitatem ac parsimoniam, morum modestiam, rerum omnium continentiam atque temperantiam: et est haec profecto laus iustissima et plurimum habens approbationis, atque imprimis raro inter eos exemplo, quibus in manu potestas. Quodsi iisdem nobis ea praedicanda sunt, quae in augustissimo filio maxime admiremur et praeter cetera suspiciamus, numqui illas potissimum virtutes celebrabimus? Non ita sane; sed ingenium laudabimus, sed vim intelligentiae, eruditionis, eloquentiae, sed animi nobilissimo spiritu incalescentis

vigorem, fervorem, ardorem, sed consiliorum generositatem atque excelsitatem, sed sentiendi agendique liberalitatem cum iusta confidentia sociatam, vitae denique morumque urbanitatem, elegantiam, magnificentiam. Ergone vel debitas laudes invidiosius extenuare vel reverentiae officio deesse existimabimur, cum minus in generosissimum Principem paternas quam suas virtutes cadere dixerimus? Quas quidem, quae qualesque tandem et quantae sint, non poterimus vel plenius cognoscere vel rectius aestimare quam e diversi generis comparatione. Comparare enim inter se, quae et in similitudine dissimilia sunt, et similia in dissimilitudine, id vero est eiusmodi, ut et hominum mentes illuc potissimum usquequaque trahantur et tanquam invitae rapiantur, et in quovis genere veritatis indagandae certior via nondum inventa sit. At vero habet haec comparatio cautiones suas, quas priusquam accuratius definieris, nihil fingi periculosius, nihil magis putidum quam illud ipsum comparandi studium potest. Ac levius est, quod in hominum certe vitis comparandis non illa potius spectanda dicimus, quae ad similitudinem aliquam referri possint, quam ipsas diversitates et discrepantias eruendas et diligenter inter se distinctas aperta in luce collocandas. Nam illud quidem nullam fere habet commendationem, sed plerumque lusus est quidam ingenii; fructuosum solum est alterum genus, unde, quot quamque inter se diversae viae vitae humanae pateant honeste degendae, intelligatur. Et perspexerat hoc iam e veteribus is, cuius nobilissimum exstat exemplum vitarum inter se comparatarum, Plutarchus, qui identidem, non id sibi explicandum videri, quibus illae rebus congruerent, sed quibus differrent, scite significavit. Sed gravioris momenti altera cautio est, quae non tam spectat ad comparandi modum, quam ad consilium comparantis. Atque eo in genere non possumus non notare pravam consuetudinem quandam, quae dici nequit quam et pervagata sit et pernicioosa. Quippe eo fere propensos esse hominum animos videmus, ut binorum hominum inter se comparatione facta, uter utri praestet, efficiant: idque perversum debet comparandi studium videri, nisi quidem non in simili tantum, sed prorsus eodem in genere ii quos compares versentur. Ita, ut exemplo utar, binorum virorum bellatorum uter maior extiterit, poterit recte quaeri: nihil enim nisi una fortitudo spectatur; minus commode plerumque, e binis imperatoribus bellicis uter praestet: alias enim imperatoriae vitae condicio facultates praeter fortitudinem requirit; inepte autem agat, qui vel regum bonorum vel ne eiusdem quidem condicionis hominum praestantiam, quae plurimarum partium societate continetur, tanquam modulo aliquo metiri instituat eo quidem consilio, ut, utrum utri praeferrat, definiat, talique in iudicio quasi re bene gesta acquiescat et id quod res sit se

scilicet
nulla
sita eis
sunt,
mus q
lis sae
tur: s
potest,
raretur
tarum
A
videar
quispi
derunt
compa
discipl
exemp
linguae
tam es
habiti
quisqu
recteq
dia in
citur:
partem
posse
mille q
theolo
ctores
herbar
aevi p
minim
quant
bamus
camur

scilicet repperisse laetetur. Sua sponte apparet non de iis nos loqui, inter quos nulla omnino similitudo intercedit: nam quis nisi male sanus cum virtutibus opposita eis vitia componat? quis eos, qui ipsis bonorum malorumque finibus discreti sunt, ut cum Tiberio vel Caligula Titum vel Traianum conferat? Verum, ut mittamus quae suapte natura absurda sunt, non absurdum quidem dixerim, quod in scholis saepenumero, Philippusne an Alexander praestet, disputare adolescentuli iubentur: sed probabile, sed fructuosum videri ne hoc quidem potest; multo minus potest, quod memini praeceptorem ceteroque satis probabilem proponere, ut exploraretur, utrum e variolarum vaccinarum insitione an e machinarum vaporis vi mortuorum inventionem plus utilitatis in hominum vitam redundasset.

Atque haec non dubito quin multis vestrum, auditores, satis exiliter disputare videar et fortasse huc parum accommodate. Et tamen eadem ad nos propius quam quispiam putet pertinent. Eorum enim, qui litteris vitam et studium suum dederunt, quotusquisque est, quaeso, quin aliquando suam cum ceteris disciplinis ita compararit, ut suam unice probaret, prae sua reliquis fastidiret? Quod cum de disciplinis universis tum de singulis partibus dictum volo. Velut, ut e meis studiis exemplum promam, quis non meminit acerrimae illius contentione, qua alii unius linguae indagatione veram philologiam contineri arbitrati eos despicerent, qui positam esse in rerum potissimum tractatione dictitarent, rursum hi despiciantur ab illis habiti? Neutrum profecto considerate. Namque etsi iure sane meritoque pro se quisque id amplectitur, quo innato animi impetu et praecipua delectatione ducatur, recteque altera ex parte antiquitatum explorandarum et pervestigandae linguae studia inter se conferuntur, et quae utrorumque propriae sint commendationes, despiciuntur: tamen eam debet haec comparatio vim habere, ut utramque cognoscatur partem tantummodo esse plenioris disciplinae, nec nisi consociatis utrinque studiis posse ad ipsum finem philologiae perveniri intelligatur. Non comperi equidem simile quiddam in ceteris disciplinis fieri: nec enim, quantum quidem sciam, vel in theologia dogmatum interpretes contemnuntur ab hermeneutis, vel iuris publici doctores a privati scrutatoribus, vel a physiologis chirurgisque pathologi, vel zoologi herbariive a chemicis, vel antiquarum historiarum enarratores ab iis qui in medii aevi proximorumve seculorum rebus gestis versantur. Quae quidem exempla etsi minime nos fugit valde esse disparia, tamen tantum similitudinis habent omnia, quantum, ut hic commemorarentur, satis est. Itaque videtur illud, quod improbamus, proprium philologorum — non esse, sed fuisse: quando paucos esse suspicamur qui non liberalius sentire hodie didicerint. Sed tamen ne sic quidem ab

ista reprehensione ceterae disciplinae liberae sunt. Quodsi enim a partibus ad ipsa genera pergimus, nec, quae fieri constet, obstinatius negamus, primum fatendum est hac potissimum aetate non mediocrem et invidiam et obtrectationem inter reliquas disciplinas cunctas et eam intercedere, quae dum se cum illis confert, longe potior rem iactat et tanquam domina quaedam in servas superbire consuevit: quam quidem quis docendus sit non aliam atque philosophiam esse, iusto saepius parum illam memorem, quam et inanis et fallax ipsa sit sine plenissima singulorum cognitione, parum memorem, ut uno verbo dicam, exempli Aristotelii? Quanquam nequaquam infitiamur non multo minus ab altera parte eo peccari, ut non satis reliquae artes, quam sine philosophiae lumine caecutiant, persentiscere videantur. Rursum autem hae ipsae cum rationi convenienter in duas partes dispescantur: quarum alterae naturam quam proprio nomine vocamus, mentem humanam sibi investigandam alterae sumunt: hic quoque propria esse ambitioso illi comparandi studio sedes solet. Nihil enim frequentius usu evenit, quam ut vel physicis nugas tractare infructuosisque quaestiunculis et ab vitae humanae usibus alienis delectari philologi, historici, iureconsulti videantur, vel prae physicis hi semet fastidiosius efferant, quippe tanto suas disciplinas pluris facientes, quanto corpori mens et animus praestet. Qualia iudicia mihi quidem tam insipida videntur tantaque esse tanquam pestis doctrinae, ut ex animi sententia perhorrescenda et homine liberaliter educato prorsus indigna censeam, atque adeo omnium primum, simulatque de homine litterato, quem nondum norim, mentio iniecta sit, sciscitari illud soleam, quae penes illum sit ceterarum, in quibus ipse non habitat, artium litterarumque existimatio: qua quidem re certissime videmur veram doctrinam politioemque humanitatem censere. Non impedio ullo modo, id quod iam significabam, quominus sua unicuique ars cara sit praeter ceteras: et est nobis profecto tam cara philologia, ut nihil supra; sed et potest et debet ea caritas cum ea liberalitate esse coniuncta, quae meritos honores alienis studiis tribuat omniumque demum consociatione (quae in unum mortalem non cadit, sed mente tantum et cogitatione comprehenditur) id effici intelligat, quod non nimio intervallo ab ipsa notione scientiae et intelligentiae distet. Ergo detestamur et abominamur ambitiosas illas insolentesque contentiones, quibus de principatu quodam velut philosophia et disciplinae historicae certarunt iniquissime: quarum quidem mutua ratio non est alia, nisi quod viis diversis, sed iis aequae necessariis, ad eundem finem contendunt, qui est inveniendi veri: ceteroqui ne a rerum quidem argumentis diversis proficiscuntur, sed in iis pariter versantur, quae omnino cognitioni humanae subiecta extant. Nec theologia sicubi principatum quendam affectat, magis

tolerab
deum
sive hi
non sa
quidem
moliun
terae n
Hinc u
potest
compar
musicae
similia
expati
recentio
profecto
tempus
morum
pae ger
versa re
norman
auctorit
signis p
nere pr
nunc c
(quos i
bantur,
aetatis
sis scen
que mi
rorum
nos pr
artis fo
sae vari
non po
ceps lon

ad ipsa
dum est
reliquas
e potio-
am qui-
arum il-
n cogni-
uam ne-
atis reli-
ur. Rur-
quarum
igandam
les solet.
uosisque
ci, iure-
nto suas
a iudicia
e, ut ex
gna cen-
nondum
rum, in
ertissime
dio ullo
ter cete-
st et de-
enis stu-
on cadit,
non ni-
tamur et
atu quo-
a quidem
ad eun-
dem ar-
ognitioni
at, magis

tolerabili fastu agit: deus enim, ut paucis complectar, in omnibus; et quaerimus deum omnes: ad eundemque perveniunt, qui dum id agunt, ut rerum varietatem sive historiae luce illustratam sive mentis acie enucleatam animo comprehendant, non sane solent sine ulla intermissione de deo cogitare, id quod ille ne postulat quidem: itemque altera ex parte qui illud ipsum, ut deum quaerant, spectant et moliuntur, non nisi per easdem has ambages, in quibus cum voluptate reliquae litterae morantur, id quod volunt assequuntur, recta illuc pervenire omnino nequeunt. Hinc ut ad eas artes deflectam orationem, quarum opera sub sensus cadunt, quid potest utilius esse ad singularum vim et fines cognoscendos, quam diligens earum comparatio? Contra sapere an ineptire dicemus, si qui vel picturae musicam, vel musicae sculpturam longe anteponendam iacent? vel si quae cum fingi possunt similia tum communi usu vitae quotidianae eveniunt. Quodsi aliquanto etiam latius exspatiamur, quid est tandem, quo rectius quam olim de ipsa poesi deque veteri recentique memoria poetis cum exteris tum nostratibus iudicare didicimus? Nihil profecto aliud, nisi quod pravo uti comparandi studio dedidicimus. Fuit enim id tempus olim, quo suae potissimum consuetudinis, suarum opinionum, suorum et morum et exemplorum angustiore et exiliore mensura nihil singulae cultioris Europae gentes non metirentur: quo cum suo ipsarum genere quidlibet, quantumvis diversa rerum omnium condicione natum factumve, conferre, nihil nisi quod eandem normam sequeretur, tolerare, nedum probare, penes se scilicet fontem, exemplar et auctoritatem pulcri rective omnem esse gloriari consuevissent. Quo in genere insignis praeter ceteras vicina nobis gens Francogallorum fuit, magna quidem in genere pusillo: nec mirer si qui etiamnunc magnam dictitent. Atqui hanc omnes nunc consentiunt caussam fuisse, cur nec sine studio veteres poetas, Graecos maxime (quos ipsos et illi cum solos esse imitandos tum se nimirum assecutos esse arbitrabantur, et nos aeternos humanitatis magistros veneramus), nec sine ira recentioris aetatis principes poetas aestimare valerent: cuius rei luculentissimo documento poesis scenica Britannorum exstat, et diversissima et perversissima iudicia experta diuque miris ingenii semibarbari portentis scatere visa. Ergo gratia habenda eorum virorum intelligentiae, qui, divini ingenii Goethiani perspicacissimi interpretes, excutere nos praeiudicatarum opinionum tenebras iusserunt et libero iudicio diversissimas artis formas suspicere docuerunt, quae una sane pulcri verique notione comprehensae varietatis quidem fines habeant nullos. Quod cum apud animum reputamus, non possumus quin eius viri praesentiam nobis gratulemur, qui in illo genere princeps longe praeclarissimo exemplo, quid esset recte comparare, monstravit: quem

si nomine appellem, verendum sit ne et ipsi displiceam et edocere velle doctos videar.

Nunc ut eo unde deflexit oratio revertatur, satisne munisse illam sententiam existimabimur, qua abstinendum prava eorum principum comparatione dicebamus, quorum alterum patriae non potestatis tantum, sed laudis, sed caritatis heredem veneramur, alterum piae grataeque memoriae religione hodie colimus? Qui si diversa etiam in ea parte regii imperii sectati sunt, quae ad nos propius pertinet, in artium litterarumque cura, nihil profecto inde caussae repetemus, cur altero alterum vel praestantiorum habeamus vel nobis cariorum. Ac sunt illi sane etiam in hoc genere valde dispares: quorum alter, quod litterarum suavitate artiumque dulcedine mirifice allectus totus in illis ipse est et quasi habitat, praeclari ingenii studium et operam ad eas colendas, sustentandas, promovendas prorsus singularem confert; alter, si verum volumus fateri, non eas praecipuis in deliciis habens nec insito naturae desiderio ad eruditionis potissimum studia abreptus, ea tamen quod salutaria, quod honesta esse intellexerat, amplexus est, tantaque et liberalitate et providentia adiuvit, quasi in intimo sinu foveret. Quorum neutrum est eiusmodi, ut per se solum sit et unice praeter alterum probandum, utrumque ita comparatum, ut, modo fines quidam certi ne migrentur, quos ultra citraque nequit consistere rectum, insignem habeat regiae virtutis commendationem. Neque enim vel ab altera parte ullo modo eam doctrinae laudem affectari videmus, quae regiae dignitatis et temperantiae, vel eos sumptus impendi, quae aequabiliter in omnes civitatis partes diffusae administrationis modum excedant: nec profecto FRIDERICO GVILELMO III. ea deerat liberalis institutio, quin litteris eatenus imbutus fuerit, ut, quanti essent aestimandae, qua ratione sublevandae, quem ad finem dirigendae, sapientissime perspicere eamque persuasionem munificentissimorum facinorum multitudine admirabilem in modum comprobaret. Ergo gratulemur nobis hanc sensuum dissimilitudinem potius quam, utri priores deferamus, rimemur, et singulari beneficio divini numinis nobis impertitam laetemur: nam et in hominum vitis et in regnorum vicissitudinibus per contraria itur ad id, quod sit perfectum vel a perfecto quam proxime absit: ipsam autem mediocritatem, eam quidem quam auream recte et rectius quam suam illam Horatius dicas, liberam illam a vitiis, virtutes autem in se omnes complexam, mementote unius esse numinis divini, mortalium generi denegatam. Dixi.

C.
cuiusqu
II. The
cticam
C.
et Iovis
FI
explica
terpreta
C.
bis h.
storian

F.
Foeder
alteram

G.
aevum
enarrat
trum c

SCHOLAE

I. ORDINIS THEOLOGORVM EVANGELICORVM.

1. Professorum ordinariorum.

CAROL. IMMAN. NITZSCH Dr. *Publice* I. Scientiam religionis christianae civibus cuiusque ordinis de confessione evangelica destinata proponet die Ven. h. v. *Privatim* II. Theologiam biblicam novi foederis ternis lectionibus h. v. tradet. III. Theologiam practicam universam quaternis lectionibus h. III. docebit.

CAROL. HENR. SACK Dr. *Publice* I. Encyclopaediam theologicam dieb. Lunae et Iovis h. iv. docebit. *Privatim* II. Theologiam moralem quaternis lectionibus h. xi. tradet.

FRIDERICVS BLEEK Dr. *Publice* I. Epistolam ad Philippenses sermone latino explicabit d. Mercurii h. ix. *Privatim* II. Epistolam ad Romanos quater hora eadem interpretabitur. III. Librum Iesiae quinques interpretabitur h. x.

CHRIST. FRID. KLING Dr. P. O. Des. *Publice* I. Epistolas Ioannis interpretabitur bis h. iv. *Privatim* II. Evangelium Ioannis explicabit quinques h. ix. III. Dogmatum historiam tradet senis lectionibus, quater h. III. et die Sat. h. VIII. et x.

2. Professoris extraordinarii.

FRIDERICVS RVDOLPHVS HASSE Lic. P. E. Des. *Publice* I. Historiam Veteris Foederis enarrare perget bis p. h. h. III. *Privatim* II. Historiae ecclesiasticae partem alteram tradet sexies p. h. h. XII.

3. Privatim docentium.

GODOFR. KINKEL Lic. *Gratis* I. Historiam paganismi ab Augusti ad Constantini aevum d. Sat. h. x. et XII. exponet. *Privatim* II. Historiae ecclesiasticae partem priorem enarrabit quinques h. XII. III. Doctrinam patristicam cum interpretatione selectorum Patrum coniunctam ter quaterve h. x. tradet.

IO. GEORGIUS SOMMER Lic. *Gratis* I. Epistolas pastorales explicabit bis h. iv. *Privatim* II. Genesin quater vel quinquies interpretabitur h. xi. III. Evangelia Matthaei, Marci, Lucae synoptice sexies interpretabitur quinque vicibus h. ix. semel d. Sat. h. xi.

II. ORDINIS THEOLOGORVM CATHOLICORVM.

1. *Professorum ordinariorum.*

I. M. AVG. SCHOLZ Dr. *Publice* I. Libros Maccabaeorum interpretabitur bis p. hebdomadae h. ix. *Privatim* II. Iesiae vaticinia explicabit ter h. ix. III. Introductionem in libros sacros V. T. tradet quinquies h. viii.

IO. HENR. ACHTERFELDT Dr. *Publice* I. Introductionem in theologiam pastorem, deinde theologiae pastoralis partem primam, i. e. de modo populum christianum publice privatimque recte instituendi, tradet quater p. h. h. iv. *Privatim* II. Ethicae christiano-catholicae partem alteram quinquies p. h. h. x. docebit. *Privatissime* III. Examina et disputationes de rebus ethicis moderabitur semel p. h. h. x.

I. G. IOSEPHVS BRAVN Dr. *Publice* I. S. Pauli epistolam ad Galatas interpretabitur bis p. h. II. Disputationes de rebus theologicis latino sermone instituendas moderabitur semel p. h. horis post. design. *Privatim* III. Historiae ecclesiasticae partem II. quaternis p. h. lectionibus enarrabit h. xi.

H. I. VOGELSANG Dr. *Publice* I. Religionem catholicam semel h. v. tradet. II. Principia theologiae catholicae bis h. xi. et xii. docebit. *Privatim* III. Dogmatices partem I. quinquies h. viii. proponet. IV. Evangelium secundum Matthaeum interpretabitur quinquies h. xii.

2. *Professoris extraordinarii.*

B. I. HILGERS Dr. *Publice* I. Patrologiam docebit bis p. h. hor. vi. *Privatim* II. Encyclopaediam et methodologiam theologiae christiano-catholicae tradet ter p. h. h. iii.

3. *Privatim docentis.*

IOSEPHVS HENRICVS FRIEDLIEB Lic. *Privatim* I. Introductionem in libros sacros Novi Foederis tradet quater p. h. h. x. II. Librum Iobi ternis p. h. scholis interpretabitur h. ix. III. Epistolas S. Pauli ad Corinthios totidem scholis enarrabit h. iii.

III. ORDINIS IVRECONSVLTORVM.

1. *Professorum ordinariorum.*

FERD. WALTER Dr. *Publice* I. Antiquitates iuris Germanici in poemate: Reineke Vos bis h. i. explicabit. *Privatim* II. Encyclopaediam et methodologiam totius legitimæ scientiæ quater h. xii. tradet. III. Historiam iuris Romani e suo libro quinquies h. ix. enarrabit. IV. Ius Germanicum privatum quinquies h. x. docebit.

EDVARDVS BÖCKING Dr. *Publice s. privatissime et gratis* I. De selectis ex iure Rom. priv. capitibus disputationes scholasque exegeticas instituet binis p. h. horis p. i. *Privatim* II. Pandectas denis p. h. h. xi. et xii. exponet. III. Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum quinis p. h. h. v. tradet.

PETRVS FRANCISCVS DEITERS Dr. *Publice* I. Selecta iuris privati Germanici capita examinando, recensendo, disputando tractabit horis p. ind. *Privatim* II. Historiam iuris Germanici tradet sexies h. x. III. Ius civile Borussicum sexies h. iv. exponet.

ROMEO MAVRENBRECHER Dr. *Publice* I. Processum criminalem tam secundum ius commune Germanicum, quam secundum ius particulare Borussicum et ius Rhenanum bis h. x. docebit. *Privatim* II. Ius criminale tam commune Germanicum duce Feuerbachii compendio, quam ius commune criminale Borussicum et ius particulare criminale Rhenano-Borussicum quater h. x. explicabit. III. Ius philosophicum s. ius naturale duce libro suo quater h. xii. tradet.

CAROLVS SELL Dr. *Publice* I. Processuale practicum instituet h. p. i. II. Ulpiani fragmenta latino sermone interpretabitur h. p. i. *Privatim* III. Institutiones iuris Romani ad librum suum Institutionen des Römischen Rechts im Entwurfe inscriptum (Bonnae a. 1842 editum) quinquies sexiesve tradet h. xi. IV. Ius hereditarium Romanum ad lineamenta sua cum auditoribus communicanda exponet quinquies p. h. h. iv. V. Processum civilem iuris communis Germanici nec non Borussici ad lineamenta sua explicabit sexies p. h. h. xii.

2. *Professorum extraordinariorum.*

ALFREDVS NICOLOVIVS Dr. *Publice* I. De legum Germanicarum mente ac ratione disseret bis h. p. i. *Privatim* II. Ius gentium ter h. iii. exponet. III. Ius feudale quater h. ix. docebit.

CLEMENS PERTHES Dr. P. E. Des. *Publice* I. Selecta capita iuris germanici bis h. i. exponet. *Privatim* II. Ius publicum Germanicum quinquies h. xi. tractabit.

3. *Privatim docentium.*

IOANNES FRIDERICVS BVDDE Dr. *Gratis* I. Selecta speculi Saxonum capita interpretabitur bis p. h. h. ix. *Privatim* II. Ius feudale tradet quater p. h. h. ix. III. Ius Germanicum privatum quinquies p. h. h. x. explicabit.

BERNARDVS WINDSCHEID Dr. *Privatissime* et *gratis* I. Exercitationes ex-
geticas instituet bis. h. p. i. *Privatim* II. Institutiones quinquies h. xi. tradet. III. Ius
Gallicum civile quinquies h. xii. docebit.

*

*

*

IO. G. IOSEPHVS BRAVN Dr. *Privatim* Ius ecclesiasticum catholicorum et evan-
gelicorum docebit quinquis p. h. h. v.

IV. ORDINIS MEDICORVM.

1. *Professorum ordinariorum.*

FRID. HARLESS Dr. *Publice* I. Historiam litteraturae medicae selectae latino ore
bis p. h. hora opportuna exponet. II. Encyclopaediam et methodologiam studii medici
bis p. h. hora commoda tradet. *Privatim* III. Pharmacologiam universam sexies hor. xii.
docebit. IV. Therapiam generalem pathologiae principiis iunctam quater h. v. explicabit.
V. Medicinam publicam, praesertim quae ad politiam medicam physicorumque officia
attinent, quinquies h. iii. tradet. *Privatissime* VI. Therapiae specialioris capita quaedam
selecta quater vel quinquies h. opportuna exponet.

F. I. C. MAYER Dr. *Publice* I. De entozoorum fabrica et vita bis p. h. h. iii. dis-
seret. *Privatim* II. Anatomiam generalem, splanchnologiam, neurologiam et anatomiam
fetus a d. Lun. usque ad d. Veneris h. ii., d. Sat. h. xi. docebit. III. Exercitationes
anatomicas una cum Webero P. O. h. x. et xi. moderabitur. *Privatissime* IV. Exercita-
tiones microscopicas dirigere perget horis commodis.

FRID. NASSE Dr. *Publice* I. Anthropologiam tradet dd. Merc. et Sat. h. xii. II.
Therapiam generalem d. Merc. h. ix. docebit. *Privatim* III. Therapiam specialem dd.
Lun., Mart., Iov. et Ven. h. xii. explicabit. IV. Clinicum et polyclinicum medicum h. xi.
quotidie moderabitur.

CHRIST. HENR. ERNESTVS BISCHOFF Dr. *Privatissime* et *gratis* I. Pharmaco-
logiam universam ex compendio suo et plenissimo pharmacorum apparatu regio illustra-
tam sexies h. iv. tradet. II. Formulare docebit ter p. h. h. vi. III. Repetitorium atque
examinatorium pharmacologicum d. Saturni h. ix. et x. instituet.

C. W. WVTZER Dr. *Publice* I. Selecta clinices chirurgicae capita tractabit bis p. h. h. v. *Privatim* II. Doctrinam de operationibus chirurgicis quinquies p. h. h. ix. exponet et demonstrationes in cadaveribus humanis adiunget. III. Clinicum et policlinicum chirurgico-ophthalmiatricum quotidie h. x. in nosocomio academico moderabitur.

MAVRICIUS NAVMANN Dr. *Publice* I. Encyclopaediam et methodologiam medicam tradet dd. Merc. et Sat. h. ix. *Privatim* II. Pathologiam et therapiam morborum chronicorum pertractabit sexies h. xii. III. Pathologiam generalem et semioticen docebit sexies h. iii.

H. F. KILIAN Dr. *Publice* I. De illis uteri morbis, qui operationes chirurgicas postulant, bis p. h. h. v. disseret. *Privatim* II. Clinicum et policlinicum obstetricium quotidie h. iv. moderabitur. III. Artem obstetriciam universam sexies p. h. h. xi. tradet. IV. Doctrinam de ossibus fractis et luxatis quater p. h. h. vi. pertractabit. *Privatissime* V. Exercitationes practicas in phantomate quater p. h. h. v. instituet.

M. I. WEBER Dr. *Publice* I. Selecta capita anatomiae et physiologiae tractabit bis p. h. h. xii. *Privatim* II. Osteologiam, syndesmologiam, myologiam et angiologiam corporis humani quotidie h. ix. docebit. III. Exercitationes anatomicas quotidie una cum Mayero P. O. h. x. et xi. moderabitur. *Privatissime* IV. Cursum de situ viscerum corporis humani bis p. hebdomadae instituet. V. Anatomiam chirurgicam ter p. h. docebit. VI. Cursum operationum chirurgicarum in cadaveribus humanis horis postea designandis instituet.

2. Professoris extraordinarii.

I. F. H. ALBERS Dr. *Publice* I. Formulare sermone latino tradet dd. Mart. et Iov. h. xi. *Privatim* II. Materiam medicam tam generalem quam specialem docebit sexies h. iv. III. Pathologiam et therapiam specialem exponet sexies h. ii. *Privatissime* IV. Repetitoria de rebus med. pract. offert h. p. indicandis.

3. Privatim docentium.

FR. H. G. BIRNBAVM Dr. *Publice* I. Encyclopaediam artis medicae bis p. h. h. xi. mat. d. Merc. et Sat. tradet. II. Anthropologiam popularem iunctam illustrationibus anatomico-physiologicis ter per h. h. xii. mat. d. d. Lun., Merc., Ven. exponet. *Privatim* III. Anthropologiam et physiologiam corp. hum. quater hora iv. docebit. IV. Exercitationes microscopicas vivisectionesque instituet binis horis indicandis. V. Philosophiam naturae ter p. h. horis indic. explicabit.

IVLIVS BVDGE Dr. *Publice* I. De cranioscopia secundum Gallii theoriam populariter disseret semel p. h. h. vi. II. Examinatorium de physiologia univ. semel p. h. h. vi. instituet. *Privatim* III. Physiologiam corp. hum. cum experimentis et exercitationibus microscopicis sexies h. iv. tradet. IV. Pathologiam generalem cum experimentis et exercitationibus microscopicis sexies h. iii. docebit. *Privatissime* V. Exercitationes rerum physiologicarum et pathologicarum inquirendarum instituet h. p. i. bis p. h.

O. FISCHER Dr. Commeatu impetrato scholas per hos menses hibernos non habebit.

V. ORDINIS PHILOSOPHORVM.

1. Professorum ordinariorum.

C. D. HÜLLMANN Dr. *Publice* Historiam constitutionis reipublicae Romanorum binis dd. enarrabit hora p. i.

F. TH. WELCKER Dr. ex itinere redux scholas suas indicabit.

LVDOLPHVS CHRISTIANVS TREVIRANVS Dr. *Publice* I. Historiam stirpium cryptogamicarum binis p. h. lectionibus h. xii. docebit. *Privatim* II. Physiologiam plantarum ternis lectionibus exponet eadem hora. III. Stirpes usui medico inservientes demonstrabit ternis p. h. horis posthac definiendis. IV. In Seminario physico exercitationes botanicas moderabitur d. Mart. h. iv.

AVGVSTVS GVILELMVS A SCHLEGEL Dr. *Publice* I. Historiam artium elegantiorum apud Graecos exponet bis p. h. h. ii. *Privatissime* II. Institutiones linguae Sanscritae et litterarum Indicarum continuabit.

E. M. ARNDT Dr. *Publice* I. Historiam saeculi decimi octavi et decimi noni nostrae aerae enarrabit bis p. h. h. iii. *Privatim* II. Historiam populi et imperii Germanici quinquies p. h. h. xii. tradet.

AVGVSTVS GOLDFVSS Dr. *Publice* I. Petrefactorum historiam dd. Mart. et Iov. h. ii. tradet. *Privatim* II. Mineralogiam quinquies h. xi. docebit. III. Exercitationes zoologicas in Seminario physico d. Iovis h. iv. moderari perget.

I. F. F. DELBRÜCK Dr. *Privatissime* et *gratis* I. De vitae et litterarum studiis academicis recte instituendis disseret bis p. h. h. x. II. Aut *publice* aestheticam tradet, aut *privatissime* et *gratis* iuris naturae et politicae elementa exponet quater p. h. h. x.

G. G. FREYTAG Dr. *Publice* I. Lectiones Arabicas quater h. iii. habebit. *Privatim* II. Vaticinia Iesaeae interpretabitur quinquies h. xii. III. Grammaticam Hebraicam tradet et in interpretandis locis historicis auditores exercebit quinquies h. II.

IACOBVS NOEGGERATH Dr. *Publice* I. Institutiones administrandae rei metallicae bis p. h. h. v. tradet. *Privatim* II. Geologiam popularem quater h. v. docebit. Praeterea III. Exercitationes sodalium Seminarii physici hora consueta moderabitur.

CHR. A. BRANDIS Dr. *Publice* I. De philosophia nostri temporis agere perget semel p. hebdomadae h. xii. *Privatissime et gratis* II. Colloquia philosophica semel vel bis instituet. *Privatim* III. Philosophiae aevi Christiani historiam exponet quater p. h. h. xii. IV. Metaphysices elementa atque philosophiam religionis docebit quater h. iv.

C. G. C. BISCHOF Dr. *Publice* I. De coloris in terra phaenomenis disseret dd. Mart. et Merc. h. viii. *Privatim* II. Chemiam analyticam experimentalem dd. Lun., Mart. et Merc. h. xi. et xii. tradet. III. Technologiam quinquies docebit h. ii. et iii. Idem IV. Exercitationes Seminarii physici moderabitur.

FR. VAN CALKER Dr. *Publice* I. Universalem in studium philosophiae introductionem et encyclopaediam philosophiae explicabit semel p. h. hora xi. *Privatissime et gratis* II. Colloquia et disputationes de studiis philosophicis instituet semel p. h. h. xi. *Privatim* III. Logicam quater p. h. h. iv. docebit dd. Lun., Mart., Iov. et Ven. IV. Psychologiam empiricam et theoreticam cum isagoge anthropologica exponet quater p. h. h. v. iisdem dieb. V. Philosophiam moralem aut ius naturae tradet quater p. h. h. xi. dd. Lun., Mart., Iov. et Ven.

FRIDERICVS GVIL. AVG. ARGELANDER Dr. *Publice* I. Trigonometriam ter p. h. h. ix. docebit. *Privatim* II. Astronomiam populariter tradet quater p. h., ter h. ix., quarta vero coelo sereno hora commoda vespertina. III. Methodos ad loci positionem geographicam determinandam idoneas quater p. h. h. xii. exponet. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes astronomiae practicas horis commodis moderabitur.

FRID. DIEZ Dr. *Publice* I. Litterarum apud veteres Germanos historiam enarrabit dd. Lun. et Iov. h. iii. *Privatissime et gratis* II. Grammaticam Hispanicam tradet bis p. hebdomadae. *Privatim* III. Linguae Francicae rudimenta tractabit bis. IV. Carmina Theodisca saec. XIII. explicabit bis terve. V. Scholas Italicas habebit ter.

I. G. LOEBELL Dr. *Publice* I. Historiam rerum ab anno 1815 per Europam gestarum binis horis tradet. *Privatim* II. Historiam aevi antiqui, exclusa Romana, ter h. ix. narrabit.

IVL. PLÜCKER Dr. *Publice* I. Exercitationes geometricas instituet bis h. xi. *Privatim* II. Physicem experimentalem sexies h. x. tradet. III. Geometriam analyticam quater h. xi. docebit. Idem IV. Exercitationes Seminarii physici hora consueta regere perget.

FRIDERICVS RITSCHL Dr. *Publice* I. Plauti Trinummi interpretabitur d. Merc. h. xi. *Privatim* II. Grammaticam latinam quater h. x. explicabit certis in locis graeca

lingua comparata. Praeterea III. Seminarii philologici socios interpretandis tum Myobatrachomachia Homerica tum Velleio Patereulo disceptandisque locis philologicis consueto more h. xi. exercebit.

C. BERGEMANN Dr. *Publice* I. Stoechiometriam bis p. h. tradet. *Privatim* II. Chemiam experimentalem sexies h. ix. docebit. III. Chemiam organicam quater p. h. exponet. IV. Pharmaciae explicabit.

CHRISTIANVS LASSEN Dr. *Publice* I. Elementa linguae Sanscritae docebit horis posthac indic. II. Shakespearii tragoediam Macbeth interpretabitur bis h. iii. *Privatim* III. Scholas Persicas habebit bis h. iii. IV. Antiquitates populorum orientalium praecipuorum, Indorum, Persarum aliorum enarrabit quinques h. v. *Privatissime* V. Scholas aut Zendicas aut Indicas habebit.

IOSEPH. ASCHBACH Dr. P. O. Des. *Publice* I. Historiam Ducatum imperii Germanici nationum tradet bis p. hebdomadae h. xi. *Privatim* II. Historiam universalem medii aevi narrabit quinques p. hebdomadae h. x. III. Historiam imperatorum Romanorum exponet bis p. hebdomadae h. iv.

2. Professorum extraordinariorum.

TDEOD. BERND Dr. *Publice* I. Artem diplomaticam practice illustrare perget, lectionem et interpretationem instituens diplomatum, libro Schoenemanni usus: Codex für die praktische Diplomantik. II. Sphragisticam, partem rei et artis diplomaticae tradet.

H. C. BREIDENSTEIN Dr. *Publice* I. Universalem artis musicae doctrinam semel h. vi. radet. II. Institutum quod dicitur Singverein semel die Lunae hh. vi. et vii. moderabitur. *Privatissime* III. Systema harmonicae et artem modos musicos componendi h. c. docebit. *Privatissime* et gratis IV. Complures theologiae studiosos utriusque confessionis in arte organo canendi h. c. instituet.

F. C. A RIESE Dr. *Publice* I. Matheseos encyclopaediam ter p. h. h. v. tradet. *Privatim* II. aut analysin elementarem aut calculum differentialem et integralem quater vel quinques h. vi. docebit. III. Algebram bis p. h. h. v. proponet. IV. Lectiones de geodaisia quaternis horis commodis habendas desiderantibus offert.

P. KAVFMANN Dr. *Publice* I. Demonstrationes rerum, quae spectant ad agronomiam, exhibebit hor. postea indicandis. *Privatim* II. Oeconomiam publicam dd. Lun., Mart., Merc., Iov. tradet h. xi. III. Encyclopaediam litterarum cameralium et politicarum docebit iisdem diebus h. xii. secundum compendium suum apud Habichtium editum.

F. RITTER Dr. *Publice* I. Historiam poesis Graecorum dramaticae enarrabit h. viii. dd. Merc. et Sat. *Privatim* II. Sophoclis Oedipum Regem et Aiacem eadem hora quat-

tuor reliquis diebus interpretabitur. Idem III. Doctrinam metricam Graecorum et Romanorum tribus p. h. lectionibus h. ix. docebit.

G. B. MENDELSSOHN Dr. *Publice* I. De systemate Europae politico bis p. h. aget. *Privatim* II. Politicen ratione historica quater vel quinquies tradet.

LVDOVICVS SCHOPEN Dr. P. E. Des. *Publice* I. Hymnos Homericos explicabit bis p. h. h. v. *Privatim* II. Iuvenalis Satiras interpretabitur ter hora eadem.

3. *Privatim docentium.*

H. DUENTZER Dr. *Privatim* I. Artis criticae et hermeneuticae elementa tradet ter h. vi. II. Homeri Iliadem interpretabitur quater h. viii. III. Demosthenis orationem de corona habitam exponet quater h. iv.

I. GILDEMEISTER Dr. *Gratis* I. Chaldaica V. T. capita exponet bis p. h. h. iv. II. Málavikâgnimitram Kálidás ad fabulam interpretandam proponet bis h. ii. III. Lectiones Arabicas habebit bis h. ii. *Privatim* IV. Encyclopaediam philologiae semiticae tradet quater h. p. i. *Privatissime* V. Institutiones linguae Syriacae continuabit bis h. c.

FRID. HEIMSOETH Dr. *Gratis* I. Dialogum Platonis leget bis p. h. h. x. *Privatim* II. Aeschyli Agamemnona interpretabitur quater p. h. h. ix. III. Aristophanis Pacem ter p. h. h. iv. explicabit.

GVIL. KOSEGARTEN Dr. *Gratis* I. Expositionem historicam et politicam reipublicae generis eius in quo populus, ut dicunt, repraesentatur, cum comparatione illius veterisque imperii publici formae Germanicae semel p. h. hor. ind. offert. *Privatim* II. Doctrinam de interna reipublicae administratione ea quam vocant politiam sensu latiore tradet ter p. h. hor. ind. III. Doctrinam de comparandis et administrandis redditibus publicis exponet ter p. h. hor. ind.

LAVR. LERSCH Dr. *Gratis* I. Selecta Virgilii Bucolica et carmina minora interpretabitur bis h. xii. *Privatim* II. Antiquitates Graecorum publicas, militares, sacras privatasque quater h. xii. explicabit. III. Historiam litterarum Romanarum a primis inde incrementis ad sextum usque p. Chr. seculum enarrabit quater h. vi.

G. RADICKE Dr. *Privatim* I. Matheseos elementa quinquies p. h. h. viii. tradet. II. Mechanicam analyticam quinquies p. h., dd. Lun., Mart., Iov., Ven. h. iii., d. Iov. h. ii. docebit. *Privatissime et gratis* III. Opticen bis p. h. tractabit.

HENR. A SYBEL Dr. *Privatim* I. Historiam aevi recentioris docebit ter p. h. h. ix. II. Historiam ecclesiasticam medii aevi enarrabit ter h. p. i. *Privatissime et gratis* III. Exercitationes historicas instituere perget semel p. h.

CAROLVS LVDOVICVS VRLICHS Dr. *Gratis* I. Historiam imperatorum Romanorum bis p. h. docebit. *Privatim* II. Antiquitates Graecas tradet dd. Lun., Mart., Iov., Ven. h. III. III. Thucydidis aliquot libros interpretabitur iisdem diebus h. IV.

P. VOLKMYTH Dr. *Privatim* I. Psychologiam empiricam quater p. h. h. v. tradet. II. Logicam quater h. vi. docebit. III. Philosophiam moralem quater h. xi. exponet.

*

*

*

R. NADAVD Lector. *Gratis* I. Linguae Francogallicae grammaticam cum exercitationibus loquendi coniunctam explicabit bis p. h. *Privatim* II. Colloquia Francogallica instituet, in alternis vero scholis auctores aevi Ludovici XIV. grammaticae, historicae et etymologicae francogallico ore interpretabitur ter p. h.

G. HOHE *Gratis* I. Artem delineandi semel p. h. ab hora II. ad v. docebit. II. Introductionem practicam in artis plasticae studia tradet iconibusque illustrabit semel p. h. *Privatim* III. De perspectiva lineari deque coloribus doctrinam explanabit. *Privatissime* IV. exercitationes pingendi horis postea indicandis instituet.

ARTES GYMNASTICAE.

Equitandi artem docebit DONNDORF.

Batuendi modos tradet SEGERS.

Saltandi institutiones offert RADERMACHER.

DOCTRINARVM APPARATVS ET INSTITVTVA.

Bibliotheca academica senis per singulas hebdomadas diebus Merc. et Sat. intra horas II. et III., reliquis diebus hor. XI. patebit legitimeque petentibus eius copiae prompte officioseque dispensabuntur. Apparatus et instituta praeterea variis disciplinis parata haec sunt: Supellex instrumentorum physices, Laboratorium chemicum, Hortus botanicus, Museum zoologicum, Thesaurus mineralogicus, Apparatus technologicus, Clinicum et policlinicum medicum, Clinicum et policlinicum chirurgicum et ophthalmiatricum, Apparatus instrumentorum chirurgicorum et ligaminum, Xenodochium et obstetricium, Theatrum anatomicum, Apparatus pharmacologicus, Laboratorium pharmaceuticum, Gypsotheca illustrandae historiae artis antiquae cum Museo antiquitatum academico, Agellus oeconomiae rurali exercendae, Apparatus diplomaticus et heraldicus, Apparatus musicus. Paratur specula astronomica. Praeterea institutum est nuper, ut per feriarum tempus duo medicinae studiosi a direttore clinici medici deligendi in nosocomio insanorum, quod Sigburgi est, cursus practici ad morbos mentis cognoscendos et curandos duce cl. direttore illius no-

socomii copiam sibi factam inveniant, atque ad hunc finem singulari subsidio ex aerario academico soluto per illud tempus fruantur.

In Seminario Regio theologico evangelicorum exercitationes sodalium SACK, BLEEK et KLING, PP. OO. regere pergent. Seminarii Regii homiletici et catechetici evangelicorum exercitationes moderabuntur NITZSCH et SACK PP. OO.

Studiosos theologiae catholicae in convictorio moderante ACHTERFELDT P. O. Inspectorum repetendis lectionibus disputationibusque instituendis exercebunt Repetentes.

De Seminario Regio philologico sub nomine Professoris Ord. Philos. RITSCHL Directoris relatum est; de Seminario Regio physico sub nominibus Professorum Ord. Philos. TREVIRANVS, GOLDFVSS, NOEGGERATH, BISCHOF et PLÜCKER.

Erratum.

Prooemii p. X. v. 21. positum oportuit qui pro quae.

THEOLOGICAE.		
EVANGELICAE.	CATHOLICAE.	IURIDICAE.
Dogmatum historiam quin- quies Kling P. O.	Introductionem in libros sa- cros V. T. quinques Scholz P. O. — Theologiae dogmati- cae P. I. quinques Vogel- sang P. O.	
Epistolam ad Romanos qua- ter Bleek P. O. — Ad Phi- lippenses semel idem. — Evan- gelium Ioannis quinques Kling P. O. — Evangelia Matthaei, Marci, Lucae synoptice quin- quies Sommer Lic.	Iesaiam ter Scholz P. O. — Libros Maccabaeorum idem. — Librum Iobi ter Fried- lieb Lic.	Historiam iuris Romani quin- quies Walter P. O. — Ius feudale quater Nicolovius P. E. — Ius feudale quater Budde Dr. — Selecta capita speculi Saxonum bis idem.
Librum Iesaiiae quinques Bleek P. O. — Dogmatum historiam semel Kling P. O. — Patristicam cum interpre- tatione selectorum Patrum con- iunctam ter quaterve Kinkel Lic. — Historiam paganismi ab Augusto ad Constantinum semel idem.	Ethicam christiano-catholi- cam quinques Achterfeldt P. O. — Examina et disputa- tiones de rebus ethicis semel idem. — Introductionem in libros sacros N. T. quater Friedlieb Lic.	Ius Germanicum privatum quinques Walter P. O. — Historiam iuris Germ. sexies Deiters P. O. — Ius crimi- nale quater Maurenbrecher P. O. — Processum crimina- lem bis idem. — Ius Germa- nicum privatum quinques Bud- de Dr.
Theologiam moralem quater Sack P. O. — Genesin qua- ter vel quinques Sommer Lic. — Evangelia Matthaei, Marci, Lucae synoptice semel idem.	Theologiae catholicae princi- pia semel Vogelsang P. O. — Historiae ecclesiasticae P. II. quater Braun P. O.	Pandectas quinques sexiesve Böcking P. O. — Institu- tiones quinques sexiesve Sell P. O. — Ius publicum Germa- nicum quinques Perthes P. E. — Institutiones quinques Windscheid Dr.
Historiae ecclesiasticae par- tem alteram sexies Hasse P.	Evangelium secundum Mat- thaeum quinques Vogel-	Pandectas quinques sexiesve Böcking P. O. — Institutio-

Hor. VIII.

Osteologi
et angiologia
ber P. O.

Hor. IX.

Therapi
O. — Rep
pharmacolog
Encyclopaedi
his Nauma
rationibus c
P. O.

Hor. X.

Exercita
bero Maye
que examin
Bischhoff
cum chirurg
Wutzer P.

Hor. XI.

Anatomi
neurologiam
er P. O. —
cum Webe
cum medicur
ae P. O. —
sexies Kilia
bers P. E.
cae Birnba

Hor. XII.

Pharmac
less P. O.

RARUM ORDINE DISP OSITAE.

MEDICAE.

PHILOSOPHICAE.

Hort. VIII.

Osteologiam, syndesmologiam, myologiam et angiologiam corporis hum. quotidie Weber P. O.

De caloris in terra phaenomenis bis Bischof P. O. — Sophoclis Oedipum Regem et Aiacem quater Ritter P. E. — Historiam tragoediae et comoediae Graecorum idem. — Homeri Iliadem quater Düntzer Dr. — Matheos elementa quinque Radicke Dr.

Hort. IX.

Therapiam generalem semel Nasse P. O. — Repetitorium atque examinatorium pharmacologicum semel Bischoff P. O. — Encyclopaediam et methodologiam medicam bis Naumann P. O. — Doctrinam de operationibus chirurgicis quinque Wutzer P. O.

Trigonometriam ter Argelander P. O. — Astronomiam popularem ter idem. — Historiam aevi antiqui, exclusa Romana, ter Loebell P. O. — Chemiam experimentalem sexies Bergemann P. O. — Doctrinam metricam Graecorum et Romanorum ter Ritter P. E. — Aeschyli Agamemnona quater Heimsöeth Dr. — Historiam recentioris aevi ter a Sybel Dr.

Hort. X.

Exercitationes anatomicas una cum Webero Mayer PP. OO. — Repetitorium atque examinatorium pharmacologicum semel Bischoff P. O. — Clinicum et policlinicum chirurgico-ophthalmiatricum quotidie Wutzer P. O. —

De vitae et litterarum studiis academicis bis Delbrück P. O. — Iuris naturalis et politicae elementa aut aetheticam quater idem. — Physicam experimentalem sexies Plücker P. O. — Grammaticam latinam quater Ritschl P. O. — Historiam mediæ aevi quinque Aschbach P. O. — Dialogum Platonis bis Heimsöeth Dr.

Hort. XI.

Anatomiam generalem, splanchnologiam, neurologiam et anatomiam fetus semel Mayer P. O. — Exercitationes anatomicas una cum Webero Mayer PP. OO. — Clinicum medicum et policlinicum quotidie Nasse P. O. — Artem obstetriciam universam sexies Kilian P. O. — Formulæ bis Albers P. E. — Encyclopaediam artis medicae Birnbaum Dr.

Mineralogiam quinque Goldfuss P. O. — Chemiam analyticam experimentalem ter Bischof P. O. — Universalem in studium philosophiae introductionem et encyclopaediam philosophiae semel Calker P. O. — Colloquia et disputationes de studiis philosophicis semel idem. — Philosophiam moralem aut Ius naturae quater idem. — Geometriam analyticam quater Plücker P. O. — Exercitationes geometricas bis idem. — Plauti Trinumnum semel Ritschl P. O. — Myobatrachomachiam Homericam et Velleium Paterculum in Seminario philologico idem. — Disputandi exercitationes idem. — Historiam Ducatum Germanicorum bis Aschbach P. O. — Oeconomiam publicam quater Kaufmann P. E. — Philosophiam moralem quater Volkmut Dr.

Hort. XII.

Pharmacologiam universam sexies Harless P. O. — Anthropologiam bis Nasse

Historiam stirpium cryptogamicarum bis Treviranus P. O. — Physiologiam plantarum ter idem. — Historiam

SCHOLAE HORARUM ORDINE

THEOLOGICAE.		
EVANGELIAE.	CATHOLICAE.	IURIDICAE.
E. — Historiae ecclesiasticae partem priorem quinquies Kinkel Lic. — Historiam paganismi ab Augusto ad Constantinum semel idem.	sang P. O. — Theologiae catholicae principia semel idem.	nes quinquies Sell P. O. — Ius publicum Germanicum quinquies Perthes P. E. — Institutiones quinquies Windscheid Dr.
Theologiam practicam quater Nitzsch P. O. — Historiam Veteris Foederis bis Hassel P. E.	Encyclopaediam et methodologiam theolog. ter Hilgers P. E. — Epistolas Pauli ad Corinthios ter Friedlieb Lic.	Ius gentium ter Nicolovius P. E.
Encyclopaediam theologicam bis Sack P. O. — Epistolas pastorales bis Sommer Lic.	Theologiam pastoraalem quater Achterfeldt P. O.	Ius civile Borussicum sexies Deiters P. O. — Ius hereditarium quinquies Sell P. O.
Theologiam biblicam N. T. ter Nitzsch P. O. — Scientiam	Religionem catholicam semel Vogelsang P. O.	Ius ecclesiasticum quinquies Böcking P. O. — Ius ec-

Hor. XII.

P. O. — The
— Pathologi
nicorum sexi
capita anato
P. O. — Anth
strationibus
baum Dr.

Hor. II.

Anatom
genologiam
Mayer P. O.
specialem sex

Hor. III.

Politiam
Harless P.
atque vita his
generalem e
P. O. — Pa
perimentis e
sexies Budg

Hor. IV.

Pharmac
schhoff P. O.
obstetricium
teriam medi
cinali sexies
logiam et pl
baum Dr.
perimentalem

Hor. V.

Therapia
gen. fundam

RARUM ORDINE DISPOSITAE.

MEDICAE.

PHILOSOPHICAE.

Hor. XII.

P. O. — Therapiam specialem quater idem. — Pathologiam et therapiam morborum chronicorum sexies Naumann P. O. — Selecta capita anatomiae et physiologiae bis Weber P. O. — Anthropologiam popularem cum illustrationibus anatomico-physiologicis Birnbaum Dr.

populi et imperii Germanici quinquies Arndt P. O. — Iesaiæ vaticiniae quinquies Freytag P. O. — Historiam philosophiae aevi Christiani quater Brandis P. O. — Colloquia et disputationes de rebus philosophicis idem. — Chemiam analyticam experimentalem ter Bischof P. O. — Positionis geographicae determinationem quater Argelander P. O. — Diplomaticam artem bis Bernd P. E. — Sphragisticen semel idem. — Encyclopaediam litterarum cameralium et politicarum quater Kaufmann P. E. — Antiquitates Graecas quater Lersch Dr. — Virgillii Bucolica et carmina minora selecta bis idem.

Hor. I.

Anatomiam generalem, splanchnologiam, neurologiam et anatomiam fetus quinquies Mayer P. O. — Therapiam et pathologiam specialem sexies Albers P. E.

Historiam artium elegantiorum apud Graecos bis a Schlegel P. O. — Petrefactorum historiam bis Goldfuss P. O. — Grammaticam Hebraicam quinquies Freytag P. O. — Technologiam ter Bischof P. O. — Mälavikâgnimitram bis Gildemeister Dr. — Lectiones Arabicas bis idem. — Mechanicam analyticam bis Radicke Dr. — Linguae Francogallicae grammaticen cum exercitationibus loquendi coniunctam bis Nadaud Lect.

Hor. III.

Politiam medicam universam quinquies Harless P. O. — De entozoorum fabrica atque vita bis Mayer P. O. — Pathologiam generalem et semioticen sexies Naumann P. O. — Pathologiam generalem cum experimentis et exercitationibus microscopicis sexies Budge Dr.

Historiam saeculi decimi octavi et decimi noni bis Arndt P. O. — Lectiones Arabicas quater Freytag P. O. — Technologiam ter Bischof P. O. — Historiam litterarum apud veteres Germanos Diez P. O. — Seminarium physicum semel Plücker P. O. — Shakespearii tragoediam Macbeth bis Lassen P. O. — Scholas Persicas bis idem. — Mechanicam analyticam ter Radicke Dr. — Antiquitates Graecas quater Urlichs Dr.

Hor. IV.

Pharmacologiam universam sexies Bischoff P. O. — Clinicum et policlinicum obstetricium quotidie Kilian P. O. — Materiam medicam tam generalem quam specialem sexies Albers P. E. — Anthropologiam et physiologiam corp. hum. Birnbaum Dr. — Physiologiam corp. hum. experimentalem Budge Dr.

Seminarium physicum Treviranus, Goldfuss, Noeggerath PP. OO. — Metaphysices elementa et philosophiam religionis quater Brandis P. O. — Logicam quater Calker P. O. — Historiam imperatorum Romanorum bis Aschbach P. O. — Demosthenis orationem de corona quater Düntzer Dr. — Chaldaica V. T. capita bis Gildemeister Dr. — Aristophanis Pacem ter Heimsoeth Dr. — Thucydidis aliquot libros quater Urlichs Dr.

Hor. V.

Therapiam generalem cum pathologiae gen. fundamentis quater Harless P. O. —

Institutiones administrandae rei metallicae bis Noeggerath P. O. — Geologiam popularem quater idem. —

THEOLOGICAE.		IURIDICAE.	
EVANGELICAE.	CATHOLICAE.		
tiam religionis christianae semel idem.		clesiasticum quinquies Braun Dr.	Hor V. Selecta ch zer P. O. phantoma morbis ut et method
	Patrologiam bis Hilgers P. E.		Hor VI. Form ossibus fr O. — De theoriam — Exami idem.
	Epistolam Pauli ad Galatas bis Braun P. O. — Disputa- tiones de rebus theologicis se- mel idem.	Antiquitates iuris Germanici in poemate Reineke Vos bis Walter P. O. — De selectis ex iure Rom. priv. capitibus disputationes scholasque exe- gicas bis Böcking P. O. — Schol. disput. de iure privato Germ. bis Deiters P. O. — Processuale practicum Sell P. O. — Ulpiani fragmenta idem. — De legum Germanicarum mente ac ratione bis Nicol- vius P. E. — Selecta capita iuris Germanici bis Perthes P. E. — Exercitationes exe- gicas bis Windscheid Dr.	Hor postea Ther less P. O. selectae la microscop situ visce O. — Ana Cursum o daveribus variis reb Philosoph Exercitati thologican

RARUM ORDINE DISPOSITAE.

MEDICAE.

PHILOSOPHICAE.

Hor. V.

Selecta clinices chirurgicae capita bis Wutzer P. O. — Exercitationes practicas in phantomate quater Kilian P. O. — De morbis uteri bis idem. — Encyclopaediam et methodologiam med. bis Harless P. O.

Psychologiam empiricam et theoreticam cum isagoge anthropologica quater Calker P. O. — Antiquitates populorum orientalium praecipuorum quinque Lassen P. O. — Matheseos encyclopaediam ter a Riese P. E. — Algebra bis idem. — Iuvenalis satiras ter Schopen P. E. — Hymnos Homericos bis idem. — Psychologiam empiricam quater Volkmuth Dr.

Hor. VI.

Formulare ter Bischoff P. O. — De ossibus fractis et luxatis quater Kilian P. O. — De cranioscopia secundum Gallianam theoriam populari modo semel Budge Dr. — Examinatoria de physiologia univ. semel idem.

Univers. artis musicae doctrinam semel Breidenstein P. E. — Canendi exercitationes semel idem. — Analysis elementarem aut calculum integralem et differentialem quater a Riese P. E. — Artis criticae et hermeneuticae elementa ter Düntzer Dr. — Historiam litterarum Romanarum quater Lersch Dr. — Colloquia Francogallica et scriptoris alicuius aevi Ludovici XIV. interpretationem ter Naud Lect.

Hor. postea indicandis.

Therapiae specialis capita selecta Harless P. O. — Historiam literarum medicae selectae latino ore idem. — Exercitationes microscopicas Mayer P. O. — Cursum de situ viscerum corp. hum. bis Weber P. O. — Anatomiam chirurgicam ter idem. — Cursum operationum chirurgicarum in cadaveribus humanis idem. — Repetitoria de variis reb. med. pract. Albers P. E. — Philosophiam naturae Birnbaum Dr. — Exercitationes rerum physiologicarum ac pathologicarum disquirendarum Budge Dr.

Historiam constitutionis reipublicae Romanorum Hüllmann P. O. — De plantis usui medico inservientibus Treviranus P. O. — Institutiones linguae Sanscritae et litterarum Indicarum bis a Schlegel P. O. — Astronomiam popularem semel Argelander P. O. — Exercitationes astronomiae practicas idem. — Pharmacia Bergemann P. O. — Linguam Italicam, Hispanicam, veterem Germanicam Diez P. O. — Historiam rerum ab anno 1815 gestarum bis Loebell P. O. — Chemiam organicam quater Bergemann P. O. — Stoechiometriam bis idem. — Elementa linguae Sanscritae ter Lassen P. O. — Artem modos musicos componendi Breidenstein P. E. — Artem organo canendi idem. — Geodasiam quater a Riese P. E. — Demonstrationes rerum, quae ad agriculturam spectant, Kaufmann P. E. — Europae Systema politicum Mendelssohn P. E. — Politicen historicam idem. — Encyclopaediam philologiae semiticae quater Gildemeister Dr. — Institutiones linguae Syriacae idem. — Expositionem historicam et politicam reipublicae generis eius in quo populus, ut dicunt, repraesentatur, cum comparatione illius veterisque imperii publici formae Germanicae semel Kosegarten Dr. — Doctrinam de interna reipublicae administratione ea quam vocant politiam sensu latiore ter idem. — Doctrinam de comparandis et administrandis redditibus publicis ter idem. — Opticen bis Radicke Dr. — Historiam ecclesiasticam medii aevi ter a Sybel Dr. — Exercitationes historicas semel idem.

VNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE
RHENANAE
R E C T O R E T S E N A T V S
C O M M I L I T O N I B V S
S.

Propositae vobis sunt, Commilitones carissimi, quaestiones, quibus latina scriptione explicandis de praemio L. nummorum concertaretis, haecce.

Ab Ordine Theologorum catholicorum:

Propositis et explicatis iis Veteris Testamenti locis, quibus futurum regnum Messianum describitur, ita de iis disputetur, ut recentissimorum rationalistarum placita evertantur.

Ab Ordine Theologorum evangelicorum:

Regulae fidei ab Irenaeo, Tertulliano et Origene exhibitae illustrentur et collatae inter se diiudicentur.

Ab Ordine Iureconsultorum:

Exponatur condicio personarum, quarum in constitutione Romana (Pertz. Monum IV, 2, p. 3.) mentio fit.

Ab Ordine Medicorum:

Exhibeatur accurata disquisitio et descriptio glandularum, quae dicuntur hodie sanguineo-vasculosae, id est glandulae thymi, thyreoideae, lienis, atque gl. suprarenalium, earumque non solum structurae penitioris, sed etiam primae et originariae formationis in homine et in animalibus.

Ab Ordinis Philosophorum singulis classibus:

I. Ciceronis Topica, dilucide planeque exposito eorum argumento, Topicis Aristotelis comparentur.

II. Exponatur historice et politice, quid ex avulsa ab imperio Germanico republica Batava, quam foedus septem provinciarum appellant, in patriam nostram vel commodi vel incommodi redundarit et etiamnunc redundet.

III. Conorum secundi ordinis proprietates elegantiores explicentur.

IIII. Germanorum de Graecae Romanaeque antiquitatis studiis merita ita laudentur, ut oratio (nam oratio postulatur) non universum genus sigillatim persequatur, sed in illustrioribus locis moretur et tanquam imagines quasdam virorum in his litteris principum repraesentet.

Horum argumentorum expositione qui certare voluerint, curabant ut dissertationes sine nominum subscriptione tessera aliqua notatae, nomina autem obsignata, eademque tessera insignita, ante diem III. mensis Maii Universitatis secretario reddantur. Valete.

Ser. Bonnae Kal. Aug. a. CICIDCCCXXXII.

6

criptione

ssianum
antur.

ae inter

n IV, 2,

sangui-
earum-
homine

istotelis

epublica
odi vel

udentur,
sed in
incipum

es sine
tessera

